

Załącznik
do Uchwały XXVIII/173/2021
Rady Powiatu w Oławie
z dnia 17.02.2021 r.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE OŁAWSKIM
NA LATA 2021-2026**

OŁAWA 2021

Spis treści

I.WSTĘP.....	2
II.PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	6
III.DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE OŁAWSKIM....	7
IV.ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ W REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE.....	18
V.CELE PROGRAMU i PLANOWANE DZIAŁANIA	21
VI.REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU	29
VII.MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	31
VIII.MIEJSCE I CZAS REALIZACJI.....	32
IX.ADRESACI PROGRAMU.....	32
X.ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	33
XI.PODSUMOWANIE I SPODZIEWANE EFEKTY REALIZOWANYCH DZIAŁAŃ...33	

I. Wstęp

Przemoc jest zjawiskiem występującym nie tylko w domu ale również w miejscu pracy, w szkole, w grupie rówieśniczej. Zjawisko to ma więc charakter interdyscyplinarny i leży w kręgu zainteresowania przedstawicieli różnych środowisk: pracowników socjalnych, policjantów, asystentów rodziny, psychologów, socjologów, prawników i innych. O występowaniu przemocy przekonane jest również społeczeństwo. Świadczy to o wysokim poziomie społecznej świadomości dotyczącej analizowanego problemu oraz o braku stereotypowego postrzegania zjawiska przez Polaków.

Kwestia przemocy w rodzinie jest istotnym problemem społecznym, który przestał już być przemilczany i mniej zauważalny. Państwo, w świetle przepisu art. 2 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, definiuje przemoc domową jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*. Przemoc przybiera różnorodne formy, występować może zarówno w domu, jak i poza domem (np. w miejscu pracy), poprzez działanie lub zaniechanie oraz ze względu na charakter, w jakim przejawiają się zachowania przemocowe. W tej grupie można wskazać na przemoc fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną. Takie formy przemocy można wyodrębnić również z przytoczonej powyżej, ustawowej definicji zjawiska przemocy.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. w rozdziale II „Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela” stanowi, że „Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela” oraz, że „Każdy jest obowiązany szanować wolność i prawa innych. Nikogo nie wolno zmuszać do czynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje.” Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej

polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 33 Konstytucji RP wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i od wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin rozumianych jako instytucje, podlegające ochronie i opiece państwa, jak i dla ich poszczególnych członków. Statystycznie większość ofiar przemocy w rodzinie stanowią kobiety, a w dalszej kolejności kategorie osób, których płeć nie jest uwzględniona: małeletni, osoby starsze, osoby niepełnosprawne. Bardzo często ofiarami przemocy w rodzinie są też dzieci–świadkowie.

Z dniem 1 sierpnia 2010 r. ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie została nowelizowana. Zgodnie z powyższą nowelizacją rodzice i opiekunowie małeletnich mają bezwzględny zakaz stosowania przemocy wobec swoich dzieci. Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy i wsparcia, zwłaszcza poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego itd. Osoba doświadcząca przemocy w rodzinie i zamieszkująca z osobą stosującą wobec niej przemoc, może liczyć na schronienie np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie lub zażądać opuszczenia przez sprawcę przemocy wspólnego miejsca zamieszkania. Przepisy potwierdzają również możliwość niezwłocznego interweniowania w przypadkach przemocy wobec dzieci. Należy jednak zaznaczyć, że coraz częściej podnoszony jest temat przemocy wobec mężczyzn. Mimo, iż w dalszym ciągu obowiązuje tabu dotyczące przemocy stosowanej względem mężczyzn, sytuacja ta zaczyna się zmieniać. Należy podkreślić dużą rolę bieżącego monitorowania problemu przemocy, jego skali oraz postrzegania przez społeczeństwo. Przemoc w rodzinie jest jednym z najbardziej dotkliwych dla człowieka przestępstw, gdyż najczęściej dokonywana jest przez

najbliższe osoby. Rodzina, w której dochodzi do przemocy przestaje być miejscem miłości, spokoju i bezpieczeństwa. Dom rodzinny wówczas nie jest już środowiskiem, który wypełnia prawidłowo swoje funkcje. Należy przy tym zaznaczyć, że przemoc domowa, zwana także „przemocą czterech ścian” jest bardzo trudna do udowodnienia. Profesjonaliści zajmujący się problematyką w swojej pracy zawodowej wskazują ponadto, że stosowania przemocy domowej dopuszczają się osoby, które można określić jako „normalne” bądź „przeciętne”. Stąd też duża rola wrażliwości społecznej w trosce o najbliższe otoczenie i reagowanie na podejrzenia wystąpienia przemocy, na to wpływają zaś działania edukacyjne, profilaktyczne i prewencyjne. Osoby, które mają do czynienia z przemocą, przyjmują jedną z trzech ról: sprawcy, osoby doznającej przemocy lub jej świadka. Istnieje również grupa osób, które przyjmują jednocześnie dwie role – np. osoby doznającej przemocy i jej świadka, osoby doznającej przemocy i jej sprawcy, sprawcy przemocy i jej świadka. Z uwagi na fakt, iż przemoc jest procesem długotrwałym, przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga podjęcia działań o charakterze długoterminowym i kompleksowym, by skutecznie zapobiegać powstawaniu i rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy, w tym mające na celu pomoc osobom doznającym przemocy powinny być podejmowane w najbliższym środowisku lokalnym osoby doznającej przemocy. Zdarzają się jednak sytuacje, w których osoba doznająca przemocy jest zmuszona do tymczasowego opuszczenia swojego miejsca zamieszkania, a tym samym do skorzystania ze wsparcia instytucjonalnego. Istotnym jest więc aby pomoc świadczona przez instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy miała wysokie standardy. W związku z tym uznano za konieczne dokonanie ogólnopolskiej diagnozy istniejącej infrastruktury wsparcia dla osób doznających przemocy oraz oceny efektywności i skuteczności stosowanych form pomocy. Przemoc w rodzinie jest intencjonalnym wykorzystaniem siły lub władzy w sposób krzywdzący innych członków rodziny. Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Celem zwiększenia skuteczności działań władz publicznych, określono ustawowe obowiązki, które realizują odpowiednio organy administracji rządowej jak i jednostki samorządu terytorialnego różnego szczebla. Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie opracowanie i realizacja powiatowego

programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie należy do zadań własnych Powiatu.

Zadaniem własnym powiatu jest:

- a) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- b) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- d) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Powiatowi powierzono również realizację zadań z zakresu administracji rządowej, tj:

- a) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- b) opracowywanie i realizację programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadaniem Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Oławskim na lata 2021-2026 (zwanym dalej: Programem) jest wprowadzenie w życie działań mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, realizację programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy, zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Program jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji Programu na lata 2017-2020 (Uchwała Nr XXX/111/2017 Rady Powiatu Oławskiego z dnia 15 marca 2017 r.). Niniejszy program będzie stanowił operacyjny zakres strategii zmierzającej do zwiększenia skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania oraz ograniczenia przemocy w rodzinie w Powiecie Oławskim. Założenia Programu są skorelowane z lokalnymi potrzebami i dotychczasowymi działaniami zawartymi w Powiatowej

II. Podstawy prawne programu

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Oławskim na lata 2021-2026 oparty jest przede wszystkim na założeniach:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,(Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r.,poz. 218, z późn. zm.),
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 poz.1876 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 r.poz. 920 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2020, poz. 2277 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2020, poz. 1359 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. 2020, poz.1517 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 2020, poz.1458 z późn. zm.),
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U z 2011r.,nr 209 poz.1245 z późn. zm.),
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. z 2011 r., Nr 50, poz. 259 z późn. zm.),
- Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka

w związku z przemocą w rodzinie (Dz.U. z 2011 r. Nr 81,poz. 448 z późn. zm.).

III. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Powiecie Oławskim

Diagnozę środowiska lokalnego Powiatu Oławskiego dotyczącego zjawiska przemocy w rodzinie sporządzono w oparciu o informacje uzyskane z różnych służb działających na terenie powiatu: ośrodków pomocy społecznej, zespołów interdyscyplinarnych, Komendy Miejskiej Policji, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie. Działania takie są wynikiem dobrej współpracy (koniecznej, aby skutecznie prowadzić profilaktykę, chronić osoby dotknięte przemocą domową i korygować postawy osób stosujących przemoc) służb i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy. Zebrane dane ukazywały przypadki przemocy w rodzinie oraz jakie działania podejmowały poszczególne podmioty w tym obszarze. Oceniając skalę zjawiska przemocy domowej należy posłużyć się przede wszystkim danymi statystycznymi organów ścigania oraz Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z Powiatu Oławskiego. W związku z tym niniejszy Program został sporządzony w oparciu o poniższe dane zamieszczone w tabelach, które to zostały dla PCPR Oława przekazywane przez ośrodki pomocy społecznej, zespoły interdyscyplinarne, organa ścigania oraz są to także obserwacje własne.

Diagnozę rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Oławskiego przeprowadzono w oparciu o dane za lata 2017-2019 i rok 2020 za okres od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r. w celu porównania nasilenia bądź zmniejszenia występowania przemocy, użyto dane uzyskane od Zespołów Interdyscyplinarnych działających przy: Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Oławie, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oławie, Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach oraz Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Domaniowie, a także Komendy Powiatowej Policji w Oławie, Prokuratury Rejonowej w Oławie i Sądu Rejonowego w Oławie. Dokonano także badania podmiotów, które wszczynają procedurę „Niebieskiej Karty”, czyli są pierwszą instytucją, która dostaje informację o przemocy, oraz zakładając formularz potwierdza występowanie tego zjawiska i informuje ofiarę o podstawowych prawach, uprawnieniach, instytucjach świadczących pomoc. Niewątpliwie podmiotem reagującym jako pierwszy na wszelkie postępowania będące czynami zabronionymi jest Policja. Wynika to ze specyfiki zadań ustawowych i dostępności funkcjonariuszy

24 godziny na dobę. Mając na uwadze powyższe również Policja jest istotnym realizatorem przedsięwzięcia ukierunkowanego na wzrost stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmując jako pierwszy organ liczne interwencje w tym zakresie.

Tabela 1a. Dane dotyczące prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” przez Zespoły Interdyscyplinarne z Powiatu Oławskiego w latach 2017-2018

	MOPS w Oławie	GOPS w Oławie	GOPS Domańców	MGOPS Jelcz- Laskowice	2017	MOPS w Oławie	GOPS w Oławie	GOPS Domańców	MGOPS Jelcz- Laskowice	2018
Liczba prowadzonych NK	21	29	4	48	102	72	37	7	45	161
Liczba zakończonych NK	32	20	7	17	76	41	28	10	24	103
Liczba rodzin dotkniętych przemocą	37	20	6	48	111	54	21	16	45	136
Liczba osób w rodzinie	108	59	24	156	347	205	65	51	93	414
Liczba kobiet	57	21	11	60	149	50	20	46	37	153
Liczba mężczyzn	47	21	10	66	144	52	2	17	35	106
Liczba dzieci	4	17	3	30	54	5	18	16	21	60
Liczba rodzin w których występuje problem alkoholowy	34	9	6	22	71	29	20	12	16	77
Liczba zawiadomień do prokuratury / policji	0	0	0	0	0	7	4	0	0	11
Liczba	3	9	0	2	14	9	0	0	0	9

zawiadomień do sądu (wniosek o wgląd w sytuację rodziny)										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tabela 1b. Dane dotyczące prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” przez Zespoły Interdyscyplinarne z Powiatu Oławskiego w latach 2019-2020

	MOPS w Oławie	GOPS w Oławie	GOPS Domaniów	MGOPS Jelcz-Laskowice	2019	MOPS w Oławie	GOPS w Oławie	GOPS Domaniów	MGOPS Jelcz-Laskowice	2020 (dane za okres od 01.01.2020 do 30.09.2020)
Liczba prowadzonych NK	91	45	18	53	207	63	52	15	60	190
Liczba zakończonych NK	55	31	17	28	131	13	30	9	48	100
Liczba rodzin dotkniętych przemocą	91	23	16	53	183	74	23	4	60	161
Liczba osób w rodzinie	223	70	53	155	501	252	64	-	146	462
Liczba kobiet	79	24	15	53	171	80	17	15	48	160
Liczba mężczyzn	76	25	15	53	169	83	13	15	58	169
Liczba dzieci	13	18	19	49	99	5	17	10	40	72
Liczba rodzin w których występuje problem alkoholowy	59	18	11	40	128	24	10	11	40	85
Liczba zawiadomień do prokuratury/policji	1	8	0	5	14	4	6	0	2	12

Liczba zawiadomień do sądu (wniosek o wgląd w sytuację rodziny)	4	4	4	10	22	6	2	6	10	24
---	---	---	---	----	----	---	---	---	----	----

Tabela 1a i 1b przedstawiają dane dotyczące prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” przez Zespoły Interdyscyplinarne z Powiatu Oławskiego w latach 2017-2020
Jak wynika z zebranych danych w ww. latach było:

1) prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”:

- 2017 r. prowadzono łącznie 102 procedury NK-zakończono 76;
- 2018 r. prowadzono łącznie 161 procedur-zakończono 103;
- 2019 r. prowadzono łącznie 207 procedur-zakończono 131;
- 2020 r. w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r. było prowadzonych łącznie 190 procedur „Niebieskie Karty”-zakończono 100;

2) liczba rodzin dotkniętych przemocą:

- 2017 r.-111, 2018 r.-136, 2019 r.-183;
- 2020 r. w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r. było łącznie 161;

3) liczba osób w rodzinie dotkniętych przemocą:

- 2017 r. łącznie 347, w tym: K-149, M-144, Dz-54;
- 2018 r. łącznie 414, w tym: K-153, M-106, Dz-60;
- 2019 r. łącznie 501, w tym: K-171, M-169, Dz-99;
- 2020 r. w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r. było łącznie 462, w tym: K-160, M-169, Dz-72;

4) liczba rodzin, w których występuje problem alkoholowy:

- 2017 r.-71, 2018 r.-77, 2019 r.-128;
- 2020 r. w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r. było łącznie 85;

5) liczba zawiadomień do prokuratury/policji:

- 2017 r.-0, 2018 r.-11, 2019 r.-14;
- 2020 r. w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r. było łącznie 12;

6) liczba zawiadomień do sądu (wniosek o wgląd w sytuację rodziny):

- 2017 r.-14, 2018 r.-9, 2019 r.-22;
- 2020 r. w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r. było łącznie 24;

Z powyższych danych wynika, że z roku na rok, wzrasta liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”, przy czym należy zauważyć, że część Niebieskich Kart jest „stosowana” kilka lat. Jednocześnie należy stwierdzić, że osoby doświadczające przemocy w rodzinie ujawniają krzywdy jakie doświadczają i nie wstydzą się prosić o pomoc podmioty uprawnione do niesienia im pomocy. Liczba rodzin dotkniętych przemocą domową wzrosła. Sytuacja ta wskazuje, że coraz więcej rodzin, potrzebuje pomocy w przezwyciężeniu trudności. Należy też zwrócić uwagę, że nie tylko kobiety są osobami, które doświadczają przemocy. Mężczyźni również doświadczają krzywd ze strony swoich żon/partnerek. Z poniższej tabeli wynika, że na terenie powiatu oławskiego także wobec mężczyzn istniało podejrzenie, że doznają przemocy. Dane uzyskane od ZI w powiecie oławskim, nie pozostawiają jednak wątpliwości, że przede wszystkim to mężczyźni stosują przemoc w rodzinie. W Powiecie Oławskim odnotowano, że kobiety były podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie. Często jednak zdarza się, że kobiety, które dopuszczają się aktów przemocy nad dziećmi, doznają ją od swoich mężów/partnerów.

Z zebranych danych wynika, że w roku 2019 aż 99 dzieci, doświadczało przemocy domowej. W 2018 roku natomiast 60. Przemoc wśród dzieci i młodzieży rośnie i należałoby zwrócić uwagę w jaki sposób zabezpieczyć oraz pomóc małoletnim w przezwyciężeniu ich sytuacji. Zespoły Interdyscyplinarne nie pozostają obojętne na losy najmłodszych i o zaistniałych sytuacjach informują Sąd Rodzinny poprzez złożenie wniosków o wgląd w sytuację rodziny. W roku 2019 jak wynika z zebranych informacji wystosowano 22 pisma, o 13 więcej niż w roku 2018.

W rodzinach, w których występuje przemoc domowa zauważono także problem alkoholowy. Jednocześnie tym samym Zespoły Interdyscyplinarne, w trakcie trwania procedury „Niebieskie Karty” zgłosiły te osoby do lokalnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Zespoły Interdyscyplinarne wykazują się również zaangażowaniem w informowanie Policji/Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa. Zgodnie z art.12 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie: „Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.” Jednocześnie art. 304 §2 kodeksu postępowania karnego informuje, że „Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa

ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.” Zespoły interdyscyplinarne w Powiecie Oławskim informują o możliwości popełnienia przestępstwa zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty”. W 2019 roku łączna ilość zawiadomień wynosiła 14, o 3 więcej niż w roku wcześniejszym. Należy jednak też zwrócić uwagę, że coraz więcej osób doświadczających przemocy domowej, zgłaszają się na policję i składają zawiadomienia między innymi z art. 207 kodeksu karnego.

Tabela 2a. Realizacja procedury Niebieskiej Karty w latach 2017-2020. Dane udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Oławie

	2017	2018	2019	2020 (do 30.09.2020r.)
Interwencje domowe, gdzie wszczęto procedurę niebieskiej karty	29	114	121	130
Ilość pism wystosowanych w ramach procedury niebieskiej karty do instytucji pomocowych	29	114	121	130
Ilość spraw przekazanych do Ośrodków Pomocy Społecznej	2	114	121	130
Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	47	74	46
Innych Instytucji (MOPS, PCPR, PROKURATURA, SĄD RODZINNY)	0	67	82	130
Wszczęcie postępowań karnych z art. 207 kk, (poniżej w tym):	26	46	55	64
stwierdzone:	21	21	36	35
zakończone:	25	45	55	53

Tabela 2b Rodzaje i liczba interwencji podejmowanych wobec nieletnich w latach 2017-2020. Dane udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Oławie w Oławie

	2017	2018	2019	2020 (do 30.09.2020r)
Rodzaje i liczba interwencji podejmowanych wobec nieletnich	33	72	16	9

Tabela 2c Informacje statystyczne (druki KSIP) w oparciu o dane komórek dochodzeniowo-śledczych dotyczących wybranych kategorii przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstw przeciwko rodzinie i opiece w latach 2017-2020. Dane udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Oławie

Postępowania wszczęte	2017			2018			2019			2020 (do 30.09.2020r.)		
	Wszczęte	Zakończone	Stwierdzone	Wszczęte	Zakończone	Stwierdzone	Wszczęte	Zakończone	Stwierdzone	Wszczęte	Zakończone	Stwierdzone
Art. 207 §1 kk znęcanie się fizyczne lub psychiczne, w tym wszczęte, zakończone, stwierdzone	26	25	21	46	45	21	55	55	36	64	53	35
Art. 208 kk rozpijanie małoletniego, w tym wszczęte, zakończone, stwierdzone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Art. 209 § 1 kk niealimentacja, w tym wszczęte, zakończone, stwierdzone	54	25	29	215	213	110	133	132	94	110	101	55
Art. 197 zgwałcenie, w tym wszczęte, zakończone, stwierdzone	2	2	1	2	2	1	2	2	0	5	3	2

Art. 200 § 1 kk doprowadzenie małoletniego poniżej lat 15 do obcowania płciowego, w tym wszczęte, zakończone, stwierdzone	Wszczęte	Zakończone	Stwierdzone	Wszczęte	Zakończone	Stwierdzone	Wszczęte	Zakończone	Stwierdzone	Wszczęte	Zakończone	Stwierdzone
	6	3	3	5	5	2	4	4	2	1	0	0

Z powyższych danych wynika, że:

- Liczba przeprowadzonych interwencji domowych (ogółem), które zakończyły się wdrożeniem procedury Niebieskiej Karty wynosi **-130**;
- Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie ze względu na miejsce zamieszkania wynosi - **miasto 68, wieś 62**;
- Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc z podziałem na **kobiety 10 i mężczyzn 120** oraz ze względu na miejsce zamieszkania **miasto 60 i wieś 50**;
- Liczba interwencji na skutek których doszło do zatrzymania osób co do których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc z podziałem na **kobiety 0 i mężczyzn 36** oraz ze względu na miejsce zamieszkania **miasta 22 i wieś 14**;
- Liczba osób, podejrzanych o stosowanie przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym - **kobiet 0 i mężczyzn 34** oraz ze względu na miejsce zamieszkania - **miasto 22 i wieś 14**.

Tabela 2d. Realizacja procedury Niebieskiej Karty w latach 2017-2020. Dane udostępnione przez Komisariat Policji w Jelczu-Laskowicach w latach 2017-2018

	2017	2018	2019	2020 (do 30.09.2020r.)
Ilość Niebieskich Kart	28	39	48	65
Ilość interwencji domowych zakończonych wdrożeniem procedury NK	28	39	48	65
Ilość interwencji dotyczących przemocy w rodzinie ze względu na miejsce zamieszkania	Miasto–18 Wieś-10	Miasto–22 Wieś-17	Miasto–30 Wieś-18	Miasto–39 Wieś-28

Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	Kobiet-3 Mężczyzna-25	Kobiet-2 Mężczyzna -37	Kobiet -4 Mężczyzna - 43	Kobiet-2 Mężczyzna-37
Liczba interwencji na skutek, których doszło do zatrzymania	Kobiet -1 Mężczyzna-8	Kobiet -1 Mężczyzna-16	Kobiet -4 Mężczyzna-23	Kobiet-1 Mężczyzna-31
Liczba osób o stosowanie przemocy domowej pod wpływem alkoholu	Kobiet-2 Mężczyzna-19	Kobiet-1 Mężczyzna-32	Kobiet-1 Mężczyzna-35	Kobiet-1 Mężczyzna-43
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej małoletnich	5	9	3	8
Ilość pism wystosowanych w ramach procedury NK	8	14	28	51

Postępowania wszczęte za okres od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r.:

- ✓ Art. 207 kk-18
- ✓ Art. 208 kk-0
- ✓ Art. 209 §1kk-0
- ✓ Art. 197-0
- ✓ Art. 200 §1kk-0

Tabela 3. Dane zebrane od Prokuratury Rejonowej w Oławie w latach 2017-2020

	2017	2018	2019	2020 (dane od 01.01.2020 do 30.09.2020r.)
Liczba postępowań z art. 207 kk na podstawie zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa	70	67	105	115
zakończonych aktem oskarżenia	32	32	36	28
umorzonych	38	35	46	24
skierowane z wnioskiem o wyrok skazujący	0	0	23	17
pozostałe	0	0	0	46

Tabela 3. przedstawia dane uzyskane z Prokuratury Rejonowej w Oławie. Informacje dotyczą liczby postępowań z art. 207 kk w latach 2017- 2020.

Jak wynika z zebranych danych w ww. latach liczba dochodzeń z art. 207 kk:

1) na podstawie zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa:

- 2017 r.-70, 2018 r.-67, 2019 r.-105,
- 2020 r. w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r. było łącznie 115;

2) zakończonych aktem oskarżenia:

- 2017 r.-32, 2018 r.-32, 2019 r.-36,
- 2020 r. w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r. było łącznie 28;

3) umorzonych:

- 2017 r.-38, 2018 r.-35, 2019 r.-46,
- 2020 r. w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r. było łącznie 24;

4) skierowane z wnioskiem o wyrok skazujący:

- 2017 r.-0, 2018 r.-0, 2019 r.-23,
- 2020 r. w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r. było łącznie 17;

W 2019 roku. Liczba dochodzeń z art. 207 kk na podstawie zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa wynosiła 105 postępowań. W 46 przypadkach postępowania te zostały umorzona w 36 zakończyły się aktem oskarżenia przez prokuraturę. Dodatkowo 23 postępowania zostały skierowane do sądu z wnioskiem o wyrok skazującym. W roku 2018 postępowania z art. 207 kk, które zakończyły się aktem oskarżenia było 32 a umorzonych zostało 35. Powyższe dane pokazują, że osoby stosujące przemoc nie są bezkarne i ponoszą odpowiedzialność za swoje czyny.

Tabela 4. Dane z Sądu Rejonowego w Oławie II Wydział Karny w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
Liczba postępowań z art. 207 kk	31	30	44
zakończone wydaniem wyroku skazującego	30	25	40
umorzone	0	1	1
zakończone uniewinnieniem	0	3	0

warunkowo umorzonych	1	1	3
Kary i środki karne zastosowane wobec sprawców znęcania się:	38	33	47
pozbawienie wolności	17	20	28
ograniczenie wolności	8	4	10
grzywny	5	1	2
poddanie się leczeniu odwykowemu	2	3	0
uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym	0	0	6
powstrzymanie się od zbliżenia do pokrzywdzonego	2	2	0
opuszczenie lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	2	3	1
poddanie się terapii-psychotherapia	2	0	0

Tabela 4 pokazuje dane z Sądu Rejonowego w Oławie II Wydział Karny. Liczba postępowań z art. 207 kk w latach 2017-2019:

1) postępowania z art. 207 kk:

- 2017 r.-31, 2018 r.-30, 2019 r.-44

2) kary i środki karne zastosowane wobec sprawców znęcania się:

- 2017 r.-38, 2018 r.-33, 2019 r.-47

Liczba postępowań z art. 207 kk w 2019 roku wzrosła aż o 14 w porównaniu do roku 2018. W tym 40 zostało zakończone wydaniem wyroku skazującego, 1 postępowanie zostało umorzone, 0 spraw zakończono uniewinnieniem, natomiast 3 zostały warunkowo umorzone. Sąd Rejonowy w Oławie nałożył następujące kary i środki karne wobec osób, które znęcały się nad najbliższymi: 28 pozbawiono wolności (o 8 więcej niż w roku 2018), 10 ograniczono wolność, 2 kary grzywny, 6 nakazano uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy oraz 1 opuszczenie lokalu zajmowanego wspólnego z pokrzywdzonym. Powyższe dane pokazują skuteczność działań związanych z karaniem osób stosujących przemoc w rodzinie.

Powyższe dane obrazują tendencję wzrostową, która związana jest z kilkoma czynnikami, między innymi z większą świadomością społeczną, otwartością społeczeństwa i zmieniającym się podejściem służb do problemu przemocy domowej. Należy mieć świadomość, że podane liczby nie obrazują rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie, gdyż wiele przypadków nie jest zgłaszanych organom ścigania.

Jak wynika z powyższej analizy działania w stosunku do rodzin, w których dochodzi do przemocy wdrażane i realizowane są przez szereg służb, podmiotów. Specyfika i złożoność omawianej problematyki niewątpliwie wymagają współpracy pełnego wachlarza instytucji. Tylko efektywne łączenie wiedzy, kompetencji i możliwości stwarza realną szansę na skuteczną eliminację (lub co najmniej zmniejszenie skali) zjawiska przemocy w rodzinie.

IV. Analiza szans i zagrożeń w realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - interdyscyplinarne działanie instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie; - istnienie relatywnie spójnych, wieloletnich gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie a także programu powiatowego; - realizacja programów wspierających osoby doświadczające przemocy; - prowadzenie przez Powiat schronienia dla osób będących w sytuacji kryzysowej, w tym dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie , które umożliwia podjęcie szybkiej interwencji w przypadkach wystąpienia potrzeb; - prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób dotkniętych 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca wiedza na temat zjawiska przemocy, zjawisko niejednokrotnie nierozpoznawalne nawet przez same osoby jej doświadczające; - społeczne przekonanie o braku konsekwencji ponoszonych przez sprawcę w sytuacji ujawnienia przemocy, - niewystarczająca pomoc specjalistyczna dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc w małych miejscowościach i na wsiach, - niewystarczające zabezpieczenie finansowe działań związanych z przemocą, - niewystarczająca infrastruktura instytucjonalna dla osób uwikłanych w przemoc, zwłaszcza na terenach wiejskich, - nie zgłaszanie się osób stosujących

<p>przemocą w rodzinie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - mieszkańcy powiatu mają bezpłatny dostęp/pomoc specjalistów; - mieszkańcy powiatu mają dostęp do bezpłatnych informatorów z bazą danych jednostek, podmiotów, które udzielają pomocy/wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie; - sprawcy przemocy domowej mają możliwość udziału programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie; - na terenie powiatu działają instytucje oraz podmioty zapewniające terapię i wsparcie osobom uzależnionym i współuzależnionym; - powiat prowadzi różne formy pieczy zastępczej, w pełni zabezpieczające potrzeby w zakresie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej; - zatrudnianie asystentów rodziny, Niebieskie Karty; - pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na realizację szerokiej oferty wsparcia osób doświadczających przemocy oraz szkolenie osób z instytucji pracujących w obszarze przemocy; - dobra współpraca ze służbami, instytucjami i organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie; - dobrze przygotowana i stale podnosząca umiejętności kadra specjalistyczna pracująca z osobami 	<p>przemoc do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym prowadzonym przez PCPR (brak nakazu Sądu),</p> <ul style="list-style-type: none"> - mała liczba osób posiadających uprawnienia do prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (2 specjalistów zatrudnionych w PCPR); - niechęć osób doznających przemocy do podejmowania współpracy z instytucjami działającymi w tej sferze, - niewystarczająca ilość środków finansowych na prowadzenie lokalnych kampanii społecznych i edukacyjnych przeciwdziałających zjawisku przemocy, - brak zaplecza lokalowego zarówno dla osób doznających przemocy jak też eksmitowanych sprawców przemocy domowej, - niski poziom wiedzy merytorycznej osób pracujących w sferze pomocowej, wypalenie zawodowe, niechęć do podnoszenia kwalifikacji, - bardzo niski współczynnik orzekania przez SR w Oławie środka karnego w postaci obowiązkowego uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy, - ograniczona dostępność pomocy osobom doznającym przemocy , - nadmierna centralizacja usług pomocowych i profilaktycznych (w mieście Oława) utrudniająca dostęp do tych usług osobom zamieszkującym peryferyjne obszary wiejskie; - izolowanie przez sprawcę „ofiary” przemocy;
---	---

<p>doświadczającymi przemocy w rodzinie;</p> <ul style="list-style-type: none"> - udzielanie przez PCPR w Oławie pomocy psychologicznej i prawnej osobom doświadczającym przemocy domowej; - opracowany program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie; - opracowany program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie; 	<ul style="list-style-type: none"> - izolacja społeczna przez stan epidemiologiczny; - brak możliwości wejścia do domu przez służby pomocowe ze względu na Covid; - wypalenie zawodowe pracowników służb pomocowych
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość pozyskiwania dodatkowych środków finansowych, m.in. z programów ośłonowych; - wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy; - warsztaty i szkolenia - zaciśnienie współpracy instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - superwizje osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy domowej; - dostępność szkoleń dla pracowników merytorycznych; - dobra oferta pomocowa skierowana do wszystkich członków rodziny; - profesjonalne szkolenia „pomagaczy”; - współpraca instytucji i organizacji 	<ul style="list-style-type: none"> - silne mity i stereotypy społeczne, które powodują ukrywanie zjawiska przemocy oraz opór przed poszukiwaniem pomocy i niechęć we współpracy; - niska świadomość społeczna w zakresie przemocy domowej, akceptowanie stereotypów; - bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwiązywaniu swoich problemów, powielanie zachowań rodziców (sprawcy, ofiary); - poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc w rodzinie; - rozciągnięcie w czasie procedur prawnych; - wielość instytucji deklarujących pomoc osobom krzywdzonym co może powodować tzw. rozproszenie odpowiedzialności; - bezradność „pomagaczy”; - wypalenie osób, które udzielają wsparcia

V. Cele programu i planowane działania

CEL GŁÓWNY:

Zwiększenie skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu oławskiego .

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Cel I

Działania profilaktyczne i edukacja społeczna mające na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Cel II

Ochrona i pomoc osobom dotkniętym lub zagrożonym przemocą w rodzinie.

Cel III

Działania korekcyjno–edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel IV

Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

PLANOWANE DZIAŁANIA:

Cel I.

Działania profilaktyczne i edukacja społeczna mające na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

1. Diagnoza dotycząca zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Oławskiego.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- systematyczne prowadzenie statystyk dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Oławskiego na podstawie danych uzyskanych od instytucji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio problemem przemocy, m.in. gminnych ośrodków pomocy społecznej, policji;
- zbieranie danych dotyczących Procedury Niebieskiej Karty z ośrodków pomocy społecznej na terenie powiatu oławskiego, pozyskiwanie informacji z Prokuratury

Rejonowej i Policji dotyczących wszczętych i zakończonych postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k.;

- coroczna statystyka na temat zjawiska przemocy w rodzinie, podsumowujący podejmowane działania oraz ich efekty zawarty w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie.

Wskaźniki: ilość danych z instytucji pomocowych.

Realizator: PCPR Oława

Termin realizacji: 2021-2026

2. Poszerzanie wiedzy i zwiększanie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- prowadzenie lokalnych kampanii społecznych poprzez udostępnianie ulotek informacyjnych związanych z przemocą w rodzinie, m.in. takich, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz wskazują na ich społeczną szkodliwość, promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wskazują możliwości i formy pomocy specjalistycznej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc;
- zamieszczanie w prasie lokalnej lub/i mediach społecznościowych informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, informujących o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołami lub związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie;

Sposób realizacji:

- akcje informacyjne i ulotkowe, edukacja w zakresie przemocy domowej w szkołach;
- warsztaty dla rodziców biologicznych i zastępczych, konferencje;
- nawiązanie kontaktu z parafiami z terenu powiatu oławskiego, rozpoznanie potrzeb (szkoleniowych, organizacyjnych), wymiana informacji;

Wskaźniki:

- liczba lokalnych kampanii społecznych, ilość wykonanych plakatów i ulotek, przeprowadzonych warsztatów;
- ilość parafii objętych współpracą, ilość spotkań roboczych;
- liczba podjętych inicjatyw;
- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- liczba opracowanych i zrealizowanych programów;
- liczba uczestników programów.

Realizator: PCPR Oława, jednostki oświatowe na terenie powiatu, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe w powiecie oławskim.

Termin realizacji: 2021-2026

Cel II.**Ochrona i pomoc osobom dotkniętym lub zagrożonym przemocą w rodzinie.**

1. Wsparcie lokalnej infrastruktury instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowywanie zasad współpracy. Wzmocnienie działań profilaktycznych.

Zadania realizowane będą poprzez:

- nawiązywanie i wzmocnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;

Sposób realizacji: tworzenie lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy i pomocy ofiarom, analiza rynku, w tym organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu, organizacja wspólnych przedsięwzięć, organizacja szkoleń w zakresie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

Wskaźniki: ilość wspólnie zrealizowanych przedsięwzięć.

Realizatorzy zadania: PCPR Oława, samorządy gminne, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe.

Termin realizacji: 2021-2026

- rozbudowa sieci i poszerzanie oferty jednostek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zależności od potrzeb środowiska lokalnego, w tym z ośrodka interwencji kryzysowej i zespołów interwencyjnych.

Wskaźniki: ilość utworzonych placówek lub podpisanych porozumień.

Realizator: PCPR Oława, organizacje pozarządowe, jednostki samorządowe.

Termin realizacji: 2021-2026

2. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym/zagrożonym przemocą w rodzinie lub będących jej świadkami.

Zadania realizowane będą poprzez:

- realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym/zagrożonym przemocą w rodzinie pomocy w szczególności w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego i rodzinnego,

Sposób realizacji: zawarty w treści działania.

Wskaźniki: liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego i rodzinnego w danej instytucji.

Realizatorzy zadania: PCPR Oława, samorządy gminne, organizacje pozarządowe.

Termin realizacji: 2021-2026

- wsparcie osób dotkniętych/zagrożonych przemocą w rodzinie,

Sposób realizacji: Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Wskaźniki:

- liczba programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba uczestniczących w programie terapeutycznym osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne,
- liczba osób, którym udzielono wsparcia,
- liczba grup terapeutycznych,
- liczba grup wsparcia.

Realizatorzy zadania: PCPR Oława, samorządy gminne, organizacje pozarządowe.

Termin realizacji: 2021-2026

- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia oraz poradnictwa w ośrodkach interwencji kryzysowej,

Sposób realizacji: prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej lub/i podpisanie porozumień z innymi samorządami, umożliwiającymi korzystanie z miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia i placówkach.

Wskaźniki:

- liczba miejsc w powiatowych ośrodkach wsparcia,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w powiatowych ośrodkach wsparcia,
- liczba podpisanych porozumień,
- liczba miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z poradnictwa w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Realizator: Powiat Oławski, PCPR Oława, inne powiaty, z którymi zostały zawarte porozumienia.

Termin realizacji: 2021-2026

- zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

Sposób realizacji: rozwój i wsparcie form rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Wskaźniki: liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

Realizator: PCPR Oława.

Termin realizacji: 2021–2026.

- działania interwencyjne wobec osób doświadczających przemocy/ zagrożonych przemocą w rodzinie,

- monitoring działań pomocowych.

Sposób realizacji: zbieranie danych dotyczących Procedury „Niebieskiej Karty” z ośrodków pomocy społecznej na terenie powiatu i z Komendy Powiatowej Policji (przeprowadzone interwencje domowe, zakończone wdrożeniem procedury NK) pozyskiwanie informacji dotyczących postępowań z art. 207 kk z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Prokuratury Rejonowej.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych interwencji domowych przez Policję, zakończonych wdrożeniem procedury „Niebieskiej Karty”,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu, z uwagi na występowanie przemocy w rodzinie,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” przez ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu, z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie,
- liczba prowadzonych nadzorów kuratorskich w rodzinach gdzie występowała przemoc domowa,
- liczba zakończonych nadzorów kuratorskich w rodzinach gdzie występowała przemoc domowa, ze względu na jej ustanie,
- liczba postępowań prowadzonych z art. 207 kk, przez Prokuraturę Rejonową,
- liczba ukończonych przez Sąd Rejonowy, postępowań karnych za czyny z art. 207 kk,

Realizatorzy zadania: PCPR Oława, Zespoły Interdyscyplinarne działające przy ośrodkach pomocy społecznej na terenie Powiatu Oławskiego, Sąd Rejonowy w Oławie, Prokuratura Rejonowa w Oławie, Komenda Powiatowa Policji w Oławie.

Termin realizacji: 2021–2026.

3. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym/zagrożonym przemocą w rodzinie.

Zadania realizowane będą poprzez:

- upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: psychologicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej.

Sposób realizacji: akcje ulotowe, kampanie informacyjne z udziałem lokalnych mediów, internet, facebook

Wskaźniki:

- liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych,
- liczba lokalnych kampanii społecznych.

Realizator: PCPR Oława przy niezbędnym udziale pozostałych współrealizatorów

Termin realizacji: 2021–2026

Cel III.

Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

1. Tworzenie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, podmioty i organizacje pozarządowe.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów i organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- przekazanie zaktualizowanych informatorów dotyczących samorządowych podmiotów i organizacji pozarządowych z terenu Powiatu Oławskiego realizujących oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, właściwemu miejscowo prezesowi sądu rejonowego, prokuratorom rejonowym, Komendantowi Komendy Powiatowej Policji w Oławie oraz gminom wchodzącym w skład Powiatu Oławskiego.

Wskaźniki:

- corocznie aktualizowane na stronach internetowych powiatu bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- liczba informatorów zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych (o których mowa powyżej), a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, przesłanych w terminie do 15 lipca każdego roku.

Realizatorzy zadania: PCPR Oława.

Termin realizacji: 2021-2026

2. Interwencja oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- stosowanie procedury „Niebieskie Karty” (wszczęcie procedury, formularz „Niebieskiej Karty” cz. A), przez pracowników PCPR, jako jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

Wskaźniki: liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – A”.

Realizatorzy zadania: PCPR Oława.

Termin realizacji: 2021–2026.

- aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.

Wskaźniki: liczba przekazanych ww. organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc,

Realizatorzy zadania: PCPR Oława, zespoły interdyscyplinarne i grupy robocze.

Termin realizacji: 2021–2026.

3. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- objęcie osób stosujących przemoc w rodzinie programem korekcyjno – edukacyjnym,
- wsparcie terapeutyczne osób stosujących przemoc w rodzinie,

Wskaźniki:

- liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych
- liczba osób przystępujących do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Realizator zadania: PCPR Oława.

Termin realizacji: 2021–2026.

- monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

Wskaźniki:

- liczba osób uczestniczących w zajęciach w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- listy obecności osób uczestniczących w zajęciach.

Realizator zadania: PCPR Oława.

Termin realizacji: 2021–2026.

- analiza skuteczności przeprowadzonych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie

Wskaźniki: poprzez monitorowanie zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno–edukacyjnego.

Realizatorzy zadania: PCPR Oława.

Termin realizacji: 2021–2026.

Cel IV.

Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- wsparcie i profesjonalne szkolenia/konferencje dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. szkoleń, superwizji.

Wskaźniki: liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego, szkolenie.

Realizatorzy zadania: PCPR Oława, samorządy gminne, organizacje rządowe.

Termin realizacji: 2021–2026.

Działania zawarte w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie finansowane będą ze środków budżetu państwa, powiatu, samorządów miast i gmin oraz, w miarę możliwości, z dotacji celowych i środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

VI. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Działania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy powinny być prowadzone we wszystkich jednostkach na terenie powiatu, które w ramach swoich działań zajmują się ochroną, czy też wsparciem rodziny i jej członków. Skuteczność wszystkich programów profilaktycznych i ochronnych podnosi stosowanie w nich wielu strategii, m.in. informacyjnej, edukacyjnej, interwencyjnej

czy strategii alternatyw. Działanie musi być prowadzone dwutorowo, tj. z jednej strony należy eliminować czynniki ryzyka (takimi w przypadku przemocy domowej są przykładowo uzależnienia, izolacja społeczna, ubóstwo, brak wiedzy) zaś z drugiej – wzmacniać czynniki chroniące jak na przykład poszanowanie norm społecznych, praktyki religijne, przynależność do pozytywnej grupy, więzi emocjonalne pomiędzy członkami rodziny. Nakazuje to wieloletnią, zorganizowaną, kompleksową współpracę na terenie powiatu oławskiego wielu organizacji i instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w kilku obszarach: wymiaru sprawiedliwości, pomocy społecznej, służby zdrowia i edukacji.

Program przewiduje rozszerzenie dotychczasowych działań oraz podniesienie jakości i dostępności usług przez zwiększenie kompetencji a także współpracę lokalnych samorządów, w tym wielu instytucji i służb, które działają w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podjęte na jego podstawie działania mają przyczynić się do zwiększenia skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w konsekwencji do poprawy sytuacji rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zapobiegania występowaniu tego zjawiska.

Głównym realizatorem i koordynatorem programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie. Do Programu włączone zostaną bezpośrednio lub pośrednio, na zasadzie współpracy następujące służby i instytucje: gminne ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Oławskiego, Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno–Pedagogicznych w Oławie, szkoły i przedszkola, prokuratura, sądy (w tym: kuratorzy zawodowi i społeczni), policja, placówki służby zdrowia, kościoły i związki wyznaniowe, społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, media, tj. w szczególności:

Obszar systemu sprawiedliwości:

- Sąd Rejonowy w Oławie wraz z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Komenda Powiatowa Policji w Oławie, Prokuratura Rejonowa w Oławie.

Obszar pomocy społecznej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Oławie,

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Oławie,
- Miejsko-Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jelczu Laskowicach,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Domaniowie,
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oławie.

Obszar edukacji:

- przedszkola publiczne i niepubliczne,
- szkoły podstawowe, szkoły średnie,
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii,
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Obszar ochrony zdrowia:

- zakłady opieki zdrowotnej, publiczne oraz niepubliczne,
- szpital - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Oławie.

Inne instytucje pomocowe:

- Wydział Profilaktyki Uzależnień w Oławie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oławie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oławie,
- Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jelczu-Laskowicach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Domaniowie,
- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Oławie i Jelczu- Laskowicach.

Pozostałe instytucje/organizacje, itd.:

kościół i związki wyznaniowe, społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, media.

VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Program został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie. Większość zadań ma charakter długofalowy a ich realizacja będzie przebiegać w kolejnych latach. Jednocześnie, w toku realizacji Programu, zadania będą aktualizowane i realizowane w miarę występowania potrzeb i zmian sytuacji

społecznej oraz prawnej. Stały monitoring programu będzie prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie, które na bieżąco będzie oceniało realizację programu oraz proponowało zmiany i aktualizację działań i zakładanych celów. Podstawą monitoringu będą przyjęte w programie wskaźniki działań. Ewaluację programu prowadzi również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie, corocznie, do 30 marca każdego roku, przy wykorzystaniu informacji od pozostałych realizatorów programu. Ewaluacja będzie miała formę pisemną. Informacje o realizacji programu będą przedkładane Radzie Powiatu w ramach corocznych sprawozdań z zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie.

VIII. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI

Działania w ramach realizacji Programu skierowane są do mieszkańców 4 gmin wchodzących w skład Powiatu Oławskiego, tj. gminy Miasto Oława, gminy Miejsko-Gminnej Jelcz-Laskowice, gminy Oława, gminy Domaniów. Czas realizacji Programu przewidziany został na lata 2021–2026. Zaplanowane zadania wdrażane będą w formie ciągłej, adekwatnie do aktualnego zapotrzebowania mieszkańców Powiatu.

IX. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest w szczególności do mieszkańców Powiatu Oławskiego, a zwłaszcza do:

- osób doświadczających przemocy w rodzinie, m.in.: dzieci, młodzieży, współmałżonków, partnerów, osób starszych czy niepełnosprawnych,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- o osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- społeczności lokalnej,
- przedstawicieli władz lokalnych, instytucji oraz służb działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Profilaktyczny charakter Programu, tzn. planowane upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie w szkołach, prasie lokalnej czy mediach włącza w grono jego odbiorców społeczność lokalną zamieszkującą na terenie Powiatu

Oławskiego. Program skierowany jest również pośrednio do przedstawicieli instytucji i służb udzielających działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe na działania określone w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Oławskim na lata 2021-2026 pozyskiwane będą z poniższych źródeł:

- budżetu państwa,
- budżetu Powiatu
- projektów konkursowych oraz pozakonkursowych w ramach środków rządowych i ministerialnych,
- środków pochodzących z funduszy pomocowych, w tym Unii Europejskiej.

XI. PODSUMOWANIE I SPODZIEWANE EFEKTY REALIZOWANYCH DZIAŁAŃ

Powiatowy Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Oławskim na lata 2021 - 2026 będzie stanowić podstawę do podejmowania działań w przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie, pracy z osobą stosującą przemoc, zwiększenia dostępności profesjonalnej pomocy. Ponadto Program przyczyni się do rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej. Zapewni również działania zwiększające dostępności pomocy dla rodzin z problemem przemocy, ukształtuje w świadomości i opinii społecznej negatywne skutki przemocy w rodzinie. Wszystkie działania realizatorów i ich partnerów, powyższego dokumentu–Starostwa Powiatowego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, ośrodków pomocy społecznej, Sądu Rejonowego, Prokuratury, Policji, Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówek oświatowych, organizacji pozarządowych, zakładów opieki zdrowotnej, poradni ds. uzależnień, skierowane będą na ograniczanie (eliminację) skali zjawiska przemocy oraz zapewnienie ochrony osób doznających w rodzinie. Z tego powodu w jego realizację zaangażowano wszystkie instytucje i organizacje na co dzień pracujące na rzecz mieszkańców Powiatu Oławskiego. Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu

doprowadzą do zwiększenia skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

- zwiększenie społecznej świadomości, wrażliwości i zaangażowania w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- zmianę postaw społeczności lokalnej wobec przemocy w rodzinie,
- pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- usprawnienie systemu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz stosującym przemoc (w tym: udzielanie profesjonalnej pomocy specjalistycznej, zwiększenie dostępności do form wsparcia),
- podniesienie jakości udzielanej pomocy (doskonalenie kadry działającej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie),
- wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie (doskonalenie kadry działającej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie) ,
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- rozwój systemu współpracy między instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program stanowi dokument otwarty i elastyczny. Oznacza to, że może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości, rozeznaczonych potrzeb mieszkańców Powiatu Oławskiego oraz wymogów prawnych.

Program stanowi dokument otwarty i elastyczny. Oznacza to, że może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości, rozeznaczonych potrzeb mieszkańców Powiatu Oławskiego oraz wymogów prawnych.